

N° 10

kl. 1, 35.

Selma Lagerlöf

2/5 1885.

1
Åfvens teatern är en Guds predikstol

bland människorna.

H. L. Andersens

Det är sant, att ordet, såväl
det talade som det skrifna, eger ett ofant-
ligt stort undervisande eller ledande inflytande
på människorna. Men erkännas måste, att
den lärdom, som lifvet, som den omedelbara
erfarenheten gifver, har en större makt öfver
oss än den lärdom vi erhålla genom tal
eller skrift. Under medvetandet härom

har hos oss utvecklats sig en konstart, som
 till en början kanske blott var en religiös
 undervisningsmetod. Medeltidens präster
 ville med ~~det~~ mysterier och mirakler, liksom
 uppförande ombestyrdes af dem, endast ge
 ett synnerligen kraftigt sätt inskräpa religionens
 bud i folkens sinnen och gifva en klar föreställning
 om ^{helgandets} helgones. ~~De~~ illustrerade ordet med
 scener, gripna ur lifvet, och dermed blef en
~~en~~ konstart, som länge varit förgäten,

3
nämmligen den dramatiska, återupprättad,

I våra dagar skulle man väl kunna

tycka, att dramatiken, ehuru den framsprung-

nit ur kyrkans sköte, helt och hållet lösgjort

sig från dess inflytande. Detta vore dock

mycket sorgligt både för kyrkan och teatern.

Den förra skulle derigenom hafva förlorat sitt bästa

redskap, skulle hafva förspillt en af sina skönaste tankar,

den att predika genom lifvets skiftande företeelser,

genom den inblick i händelsernas gång, genom den

Kunskap om förnyens vägar, som den sceniska
 framställningen gifver. Dramatiken åter skulle
 ju derigenom beröfas sitt högsta innehåll och förlora
 all hållning. Säkert är också, att dess skiljsmessa
 från kyrkan, eller rättare sagt från religionen
 är blott skenbar. För att rätt förstå detta bör
 man dock besinna, att man ej får dömma
 dramatiken efter dess sämsta, utan endast efter
 dess bästa alster. Detta är ju en rättighet, som till-
 erkännes varje enskild mästare, då bör den

ju äfven tagas i anspråk af hela konstarten.

Man får också väl komma ihåg, att dramati-
ken är en konst. och att en sådans hufvudsänd-
mål ej kan vara (det) att verka direkt sedotäran-
de. Allt predikande i vanlig mening förfelar
sin verkan, då det förekommer på scenen.

Det är till de stora skalderna;
till Shakespeares och Ibsens, till Goethe och
Schiller, man har att gå för att lära sig
hur teatern kan blifva en Guds gredikatal

bland anunniskorna och förvisso en af de
herligaste han bland dem upprättat åt sig.
 Det är, då dessa store män franslägga för
 oss den djupa kunskap deras kunnande förlämnat
 dem om förmyndens underfulla vägar, det är, då
 Farst efter ett lifslångt sökande finner fram till
 Gud, då Macbeth förkrossas af den straffande
 makten i sitt eget bröst, som den dramatiska
 konsten predikar på sitt eget, gripande sätt.

Det är också, då dylika

talor upprellas för oss, som vi finna huru
 ofullkomligt våra dagars teater motsvarar,
 hvad den kunde och borde vara. Det är
 dock möjligen så, att vi ännu blott iirofvas
 till att fatta det dramatiske framställnings-
 sättet, och att vi, sedan vi väl lärt oss
 att rätt njuta deraf, också skola bejdas
 skönare och fullkomligare verk än i den
 värld, som teatern kallar oss att skåda.

H. B. +
 W.